

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Явор Бояджиев, НАИМ-БАН,
член на научно жури, назначено със заповед № р538-162 от 10.03.2015 г. на ректора на
СУ „Св. Климент Охридски“, за провеждане на конкурс за академичната длъжност
ПРОФЕСОР по професионално направление 2.2. история и археология (археология-
праистория), обявен в ДВ бр. 13/17.02.2015 г.

За участие в конкурса са подадени документи само от един кандидат – доц. д-р
Красимир Лешаков. Кандидатът отговаря както на формалните, така и на
професионалните изисквания за заемане на академичната длъжност професор според
Закона за развитие на академичния състав в Република България.

1. Кандидатът притежава образователната и научна степен доктор
2. Кандидатът е придобил академичната степен доцент преди повече от 5 години (по-точно – преди 18 години)
3. Кандидатът е ръководител на проект *"Неолитизацията по долината на Марица и Източните Балкани"* (2009-2011 г). Участвал е в международни проекти: *"Bridging the Gaps in Tree-ring Records: Creating a high-resolution dendrochronological network for South-Eastern Europe for dating of historical objects and evaluation of regional climate patterns"* (Ръководител Dr. T. Wazny, Cornwell University, University of Arizona, 2010-2012); *"Esskulturen / Foodways: Nutrition and Culture in Early Neolithic Europe"* (2014-2018, ръководител Maria Ivanova-Bieg, Heidelberg University); **BALEN** - "Balkan Early Neolithic" (2015-2018, ръководител Dr. Pascal Darcque).

4. Кандидатът е представил монографична публикация.

Хабилитационен труд е посветен на продължилите 13 години археологически разкопки на многослойният обект Ябълково. Проучените неолитните селища представляват изключителен интерес за изясняване на развитието през този период. Настоящата публикация е дело на голям колектив, включващ както участниците в научния екип, така и специалисти, осъществили интердисциплинни изследвания. Тя има обем от 477 печатарски страници, в който се включва и илюстративния материал. Работата представя комплексно резултатите от многогодишните проучвания. Конкретно за обсъждания конкурс е особено важно, че К. Лешаков е научен ръководител на проведените разкопки и благодарение на неговите усилия те са доведени до успешен край. От друга страна той е един от тримата редактори на публикацията, отговорен за нейния краен вид. Убеден съм, че именно той е бил основната движеща фигура, довела до издаването на монографията. Кандидатът е

самостоятелен автор на четири от основните глави: I. Introduction. Structure of the fieldwork. Documentation and archive. – 25-50; V. Cultural environment of Yabalkovo site. – 79-118; VI. Chronicles of the excavation. – 119-216; XIX. The Early Neolithic Pottery from Yabalkovo. An interim report. – 305-340. Общият авторски текст е 198 страници, включително и илюстрациите. В три глави (общо 28 страници) К. Лещаков е съавтор: X.1. Small finds. Introduction. – 341-352; XVI.1. Ditch from the Early Bronze Age 3, Sector North. – 453-462; XVI.2. Bronze lion figurine from a LIA pit, Sector North. – 463-468. Смятам, че както научното ниво, така и обемът на текста, дело на К. Лещаков, отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност професор. Монографичният труд е предшестван от няколко публикации, свързани с проучването на обекта (№№ 22, 41, 60).

5. Представената научна продукция на К. Лещаков включва 59 статии и студии. В конкурса за професор той участва с 29 от тях, писани след избора му за доцент – 20 самостоятелни и 9 в съавторство (2 са под печат), както и четири рецензии.

Проучванията на К. Лещаков са съсредоточени в Югоизточна България – долините на реките Марица и Тунджа, Източните Родопи и Сакар. Концентрирани в един ограничен район изследванията му обаче обхващат значителен хронологически период – от ранния неолит до ранножелязната епоха. Изследванията му се базират на дългогодишна теренна работа. Той е научен ръководител на разкопките на обектите Гълъбово, Черна гора, Ябълково, Семера, Дана бунар, Крушака, Сокол, научен консултант и участник в проучванията на Татул и Перперикон. Участва и в редица експедиции в посочения район. Най-общо публикациите му могат да се разделят на две големи групи: публикуване на материали и резултати от разкопки (№№ 15, 19, 22, 23, 24, 37, 38, 41, 42, 43, 45, 58, 60, 62) и теоретични разработки (№№ 12, 39, 44, 47, 48, 52). Разбира се това деление е до известна степен условно, тъй като публикуването на резултатите от теренната работа обикновено е съпроводено с анализ на мястото на обекта в относителната хронология, намиране на паралели на откритите материали и съответно установяване на неговите връзки и взаимоотношения със съседни обекти – напр. № 11, 38, невключената в списъка с публикации - *Характеристика и датировка на праисторическо селище от бронзовата епоха до селищна могила Нова Загора (в съавторство с Т. Кънчева-Русева)* и др. В това отношение е показателна обобщаващата публикация на обект Крушака *Late Neolithic Period in the South Bulgarian Black Sea Littoral and the Evidence from Krushaka*, в която базирайки се на резултатите от проучването на

това селища, както и от данни за други селища от крайбрежната зона на южното българско Черноморие, авторът предлага обособяването на „крайморска“ къснонеолитна култура, различаваща се от „класическата“ Караново IV-Хлебозаграда, като прави и опит да определи нейните граници.

Натрупаният богат изворов материал е основа на теоретичните разработки. Те са в няколко посоки и се отнасят предимно към бронзовата епоха. Най-пълно различните аспекти на материалния и духовен живот през този период – от формирането на РБЕ до прехода към РЖЕ – са разгледани в студията *Бронзовата епоха в Горнотракийската низина* (на бронзовата епоха в Тракия е посветено и изследване в три части, публикувано в Япония – 49-51, което не мога да коментирам поради недостъпния ми език). Искам да подчертая усилията на К. Лещаков да изясни проблема със средната бронзова епоха в Тракия и Източните Родопи (№№ 15, 59, 63), който все още стои пред българската праистория. Специално внимание е отделено и на религиозния живот през БЕ и свързаните с него погребални практики (№№ 23, 39, 45, 46, 48, 52, 61). Задълбочените изследвания на БЕ в Югоизточна България логично довеждат и до надхвърляне на границите на този район и стремежът да се определи неговото място в развитието на културите от Егейското и Анатолийското крайбрежие, контактите между отделните ареали и взаимните им влияния (№№ 44, 47, 53).

6. Трудовете на кандидата се цитират както от българските колеги, така и в чужбина. Начинът на представяне на цитиранията обаче ме затруднява да установя точната им бройка.

7. К. Лещаков е научен ръководител на петима успешно защитили докторанти: К. Костова; Мартин Николов, И. Хаджипетков; В. Петрова; Т. Кънчева-Русева.

8. Кандидатът е дългогодишен преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“, като е обучил редица млади специалисти – както в аудитория, така и на терен.

Заключение: Препоръчвам кандидата Красимир Лещаков за заемане на академичната длъжност професор по професионално направление 2.2. история и археология (археология-праистория) в катедра Археология към ИФ на СУ „Св. Климент Охридски.

30.06.2015 г.

/доц. д-р Явор Бояджиев/